

Beleidsplan 2021 Stichting Altstadt Rotterdam

Stichting Altstadt Rotterdam is een nieuw initiatief van de Rotterdamse acteur Délano van den Berg. Samen met o.a. Said el Abboudi, Elsie de Brauw, Jeroen de Groot, Maxime Heemskerk, Hanna Na-Hyeon en Johan Simons, vormen ze een interdisciplinaire groep kunstenaars die theater maken in of vanuit Rotterdam.

De stichting heeft als doel: het bevorderen van theater andere vormen van kunst en cultuur en voorts al hetgeen in de ruimste zin met één en ander verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn. Zij tracht dit doel te bereiken door onder meer theatervoorstellingen te maken en andere culturele projecten te organiseren.

Wo ist hier die Altstadt?

Dat roept toch direct iets bij je op? Het schuurt, brengt beweging. De naam Altstadt Rotterdam zet je even op het verkeerde been en daar waar we uit balans zijn ontstaat ruimte voor verandering. Tenminste dat is waar je de term Altstadt misschien in eerste instantie mee associeert - oude binnenstad - terwijl het in Duitsland ook betekent: bruisend centrum, waar dat centrum ook ligt. Immers vele steden kennen aldaar hetzelfde harteloze lot als Rotterdam. Met Altstadt bedoelen ze dan ook: bruisend centrum, waar het leeft, waar de cafés zijn. Daar ga je uit. Daar gebeurt wat. Daar wil je bij zijn.

Als het gaat om de plek die kunst in zou moeten nemen in de maatschappij, dan kunnen we aan Duitsland een voorbeeld nemen. Een streven: Iedere stad of dorp een Altstadt, iedere stad een eigen toneelensemble. Alhier is dat heel ongewoon en tegelijk - omdat het er niet is - alle ruimte om te veranderen en te verrijzen.

Initiator Délano van den Berg over z'n drijfveren

Tijdens mijn studie (2009-2013) aan de Acteerschool Rotterdam is het ideaal ontstaan om zoveel mogelijk mensen op een toegankelijke manier in aanraking te brengen met toneel. Door er met gelijkgestemden voor te zorgen dat voorstellingen veel meer onderwerp van gesprek zijn of discussie veroorzaken, waardoor een wezenlijke verbinding tussen mens en kunstvorm ontstaat. Dat ideaal in het oog houdend wil ik met Altstadt Rotterdam multidisciplinaire voorstellingen maken op verschillende locaties in onze stad en omgeving én - geïnspireerd door het Duitse bestel - mee bouwen aan ons culturele landschap.

Ik ben steeds weer geroerd en blijvend geïnspireerd door de trots die ik herken en ontdek bij veel inwoners op hun stad Rotterdam, waar zo veel verschillende mensen zich thuis voelen. Ik heb dat gevoel van trots van huis uit meegekregen, van m'n Opa die jaren als brandweerman voor de gemeente heeft gewerkt en van Oma die door de oorlog haar school niet kon afmaken en cafés ging schoonmaken voor de kost. Het bombardement is een belangrijk onderdeel van onze vaderlandse geschiedenis en met de wederopbouw heeft de Rotterdamse mentaliteit een steviger positie verworven.

Niet lullen, maar poetsen. De stad waar je iets doet, waar je aan mee bouwt. Het is een vreselijke gebeurtenis die voor generaties een verbinding heeft opgeleverd met de stad waar we trots op zijn.

De veerkrachtige doeners mentaliteit, die altijd met vallen en opstaan een weg vindt, met als gevolg een soms overrompelende directheid ; dat is wat mij betreft wat het theater nodig heeft.

Voorstellingen mogen van mij letterlijk meer waanzinnig zijn. Meer die waanzinnige mentaliteit tonen, die we direct terug zien in de architectuur als je Rotterdam binnenkomt. Het is verrassend, verschillend en tegelijk verbonden. Je ziet hier regelmatig écht iets nieuws. Tijdens het maken van voorstellingen moeten we vanuit een vertrouwde verbinding met elkaar, risico durven nemen om nieuwe verhalen te vertellen die passen bij ons en wat onze samenleving vandaag beweegt.

En vanuit onze altstadt gaan we samen op zoek, want samen kom je verder dan alleen. De geschiedenis leert ons dat meerdere verschillende denkbeelden nodig zijn om te verheffen of om letterlijk iets voor elkaar te krijgen.

En dankzij de corona crisis hebben we de 'toneel tussen de schuifdeuren' vorm herontdekt. Tijdens de oorlog speelden acteurs die niet voor de kulturkammer hadden getekend bij mensen thuis tussen de schuifdeuren om het vrije woord te vertolken, over actualiteiten of juist om daar even van af te leiden. Gelukkig mogen we nu wel alles spelen en vertellen wat we belangrijk vinden en is het alleen niet mogelijk in de vorm die we gewend zijn, dus biedt de huiskamer net als toen wederom uitkomst.

In november 2020 richt ik met Elsie de Brauw en Dick Molenaar Altstadt Rotterdam op, dat zich gaat vormen als een platform, een initiatief waar vanuit verschillende kunstenaars duurzaam samenwerken, ontwikkelen en theater maken en waar vanuit ze samen kunnen reageren op snel veranderende omstandigheden.

Eerste project in 2021

Vanaf eind februari tot en met juni 2021 spelen we onder de noemer **Kammerspiele2021**, met in acht name van de RIVM regels, vijf verschillende voorstellingen bij mensen thuis. We gaan letterlijk naar de mensen toe in plaats van andersom. Juist in crisistijd willen we een duurzame, zinvolle verbinding creëren met het publiek door een intieme beleving te bieden in een veilige omgeving. We doorbreken voor even het isolement en nemen mensen middels onze verhalen mee op basis van ons aller verlangen elkaar aan te raken, stevig vast te houden en lief te hebben én door te laten zien dat die hartstochtelijke behoefte vaak - hoe pijnlijk ook - een keerzijde heeft. Door ons de liefde, de aantrekkingskracht, in al z'n eerlijkheid te herinneren, kunnen we ons gaan verheugen en fantaseren over het post corona tijdperk waarin we dat alles weer écht en ten volle mogen beleven.

De constant wisselende coronamaatregelen maken het moeilijk om nieuwe plannen te verwezenlijken. Dat vraagt om een hele flexibele doch consistente aanpak van de creatieven wiens werk bestaat bij gratie van de live ervaring.

Met het project **Kammerspiele2021** heeft Altstadt daar een antwoord op: Een serie huiskamervoorstellingen. Gebaseerd op de ervaring en positieve reacties van het voorjaar 2020 toen we al woonkamers bezochten met de twee verschillende voorstellingen, ontwikkelen we nu een aantal voorstellingen speciaal voor de huiskamer, die we tot aan de zomer 2021 bij mensen thuis spelen.

Je kunt eenmalig een voorstelling boeken of elke maand een voorstelling aan huis ontvangen. We spelen tussen de schuifdeuren, in de tuin of op zolder, op kantoor, kortom: waar maar voldoende ruimte is om afstand te houden. Alle voorstellingen binnen het project zijn geschikt voor verschillende ruimtes en hebben er zelfs baat bij dat de setting steeds anders is. De voorstellingen zijn dermate flexibel dat we mee kunnen groeien met het aanwezige publiek. Wie weet (als de regels versoepelen)

mogen op den duur meer mensen in huis of tuin aanwezig zijn. Dan is dat alleen maar welkom. Dus ook na corona kunnen we deze vorm van theater voortzetten.

Wij komen met maximaal twee acteurs op visite en we spelen een van onze voorstellingen in (doorgaans) de woonkamer van het betreffende huishouden. Dan zijn we met een kleine groep, en houden ons strikt aan de coronamaatregelen. Voor huishoudens die zelf geen geschikte woonkamer hebben - bijvoorbeeld omdat het aantal vierkante meters niet toereikend is - organiseren wij zelf de woonkamer. Dan nodigen de acteurs je bij hen thuis uit.

Voorstellingen bieden ons iets wat je in de kerk, in de kroeg, bij de dokter, op televisie of op school niet vindt: je ziet 'op het toneel' (of in dit geval in de huiskamer) échte mensen, gespeeld door acteurs, handelen in een fictieve, herkenbare situatie. Op een veilige, afgesproken manier kunnen we onderwerpen bespreken, zichtbaar maken en stellen we het publiek in staat te reflecteren, te herinneren, herkennen en daarna al dan niet te veranderen. Zonder fysiek aanwezige toeschouwers is het spelen van een voorstelling zinloos. De kunstvorm bestaat bij gratie van een op dat moment aanwezig publiek en of dat nu één persoon is of een volle schouwburg dat doet niet ter zake.

Een film of schilderij kan later publiek krijgen, in het geval van een toneelvoorstelling wordt het kunstwerk ter plekke gemaakt en dat is pas geslaagd als het publiek iets uitzonderlijks meegemaakt heeft. Daarvoor is het nodig dat de thematiek belangrijk voor hen is, zagezegd, dat het hen aangaat. De ervaring moet live en hevig zijn, intens, confronterend en een scala aan reacties oproepen, die allen toereikend zijn zolang iets beweegt. Het doet iets en de voorstelling wordt niet vergeten.

Voor alle voorstellingen binnen het **Kammerspiele2021** staat het kwetsbare verlangen naar liefdevolle verbinding, naar aanraking centraal. Vanwege de lockdown raken we van elkaar verwijderd. Dat wat blijft is een geïsoleerd beeld van wat liefde is en hoe jij die liefde beleeft. Een beperkte beleving, want je wereld en de liefde is verplicht gereduceerd tot hoogstens het eigen huishouden. We verhouden ons fysiek tot een beperkt aantal mensen en daardoor veranderen verhoudingen. Je raakt bezeten van elkaar en of je daar nu wel of niet aan toegeeft, in beide gevallen heeft dat grote gevolgen.

Samenwerking met Toneelschool in Amsterdam en Toneel Vakschool in Rotterdam

In het voorjaar van 2020 zijn Délano van den Berg en Elsie de Brauw gestart met het spelen in huiskamers. Het wordt een succes, sterker nog, het zou zomaar een vanzelfsprekende manier kunnen worden om voorstellingen aan te bieden buiten de gebaande paden. Het daagt uit, artistiek: omdat je een voorstelling maakt in een décor dat je nog niet kent en iedere keer anders is. Dat vergt zowel vrijheid als discipline waar je je repertoire op aanpast. Qua speelstijl daagt het uit omdat je intiemer en eerlijker kan en moet spelen dan gewend (men zit er bovenop) En bovendien daagt het je uit als creatieve ondernemer, want hoe zet je je voorstellingen weg en bij wie?

De Toneelschool in Amsterdam en de Toneel Vakschool in Rotterdam hebben de waarde daarvan herkend en gevraagd om in de vorm van een workshop met de studenten uit het derde jaar zo'n voorstelling te ontwikkelen. Elsie de Brauw heeft in het laatste kwartaal 2020 een aantal weken met de studenten in Amsterdam gewerkt, Délano van den Berg werkt begin 2021 een aantal weken met de studenten in Rotterdam. De voorstellingen van de studenten die binnen de thematiek van **Kammerspiele2021** passen krijgen (als stage) de mogelijkheid mee te draaien.

Altstad in Rotterdam

De verschillende betrokken kunstenaars hebben allemaal één ding gemeen, ze kiezen ervoor in of vanuit Rotterdam te werken. Omdat ze er vandaan komen of zich ertoe aangetrokken voelen. We zijn hier om te blijven. En, de tijd verandert voorgoed, dus het is belangrijk dat verhaal te vertellen met onze voorstellingen. Vol opgewonden huivering kun je zo'n beleving tegemoet zien. Men mag

overdonderd worden. Een belevenis krijgen die je van je leven niet vergeet. Door elkaar geschud op zo'n manier dat je er geen genoeg van krijgt, dat je verslaafd raakt en steeds maar blijft verlangen naar meer van dat.

Als de klassieke manier van theater bieden niet het juiste antwoord is, vinden we nieuwe, gebaseerd op rijke culturele geschiedenis waar we vandaan komen. Johan Simons zei het in het programma Mondo treffend: 'Juist nu we in een definitief tijdperk belanden waarin de geschiedenis zich niet meer herhaalt moeten we haar niet vergeten en als fundament beschouwen voor een nieuwe tijd.' En in die nieuwe tijd wordt kunst steeds belangrijker omdat we haar nodig hebben broeiende gevoeligheden in de maatschappij te kanaliseren vanuit vrije, indirecte -dus veilige- confrontatie.

- Inklusiviteit (cultuur is voor iedereen)

In eerste instantie zal **Kammerspiele2021** primair een doelgroep aanspreken die al bekend is met het beleven van voorstellingen. Liefhebbers en cultuurondersteuners, die door eigen beweging voorstellingen aan huis kunnen boeken of zelfs cadeau geven.

Om actief andere doelgroepen aan te spreken voor wie het niet natuurlijk voelt of voor wie het niet mogelijk is voorstellingen thuis te ontvangen zoeken we andere wegen.

Als de regels versoepelen en buurthuizen/trefpunten mogen de deuren weer openen zijn dat ook geschikte locaties om onze voorstellingen te spelen.

De wens om uiteindelijk in het voorjaar een aantal van onze voorstellingen buiten aan te bieden gaat hand in hand met het spelen voor ouderen, die de afgelopen maanden nauwelijks iets hebben kunnen ondernemen of beleven. Zodra dat mogelijk is willen we i.s.m. met Petra Macor van Laurens Zorglocaties op zoek naar de mogelijkheden ook voor hen te spelen.

- Innovatie (cultuur is vernieuwend)

Hein Janssen schrijft in de Volkskrant van 25 mei 2020 over La Musica door Délano en Elsie: Of je nu in de schouwburg zit, of op een tweezitsbankje thuis: als theater goed is, tilt het je even op. Na afloop is er een kort nagesprek met een glas wijn. Veel meer dan 'Godallemachtig, wat was dit goed', valt er niet te zeggen, en van sommige teksten blijf je gewoon even stil.

Voorstellingen tussen de schuifdeuren spelen is niets nieuws, maar blijkt zoals de geschiedenis leert, in crisis tijd een passend antwoord. Bovendien stelt het ons in de gelegenheid de fysieke, brutale en persoonlijke speelstijl door te ontwikkelen naar een nog intiemere vorm.

Het is noodzakelijk open te staan voor nieuwe vormen en verbindingen en buiten de begane paden te denken. Actief verschillende denkwijzen, culturen en disciplines te verenigen. Met open houding in de wereld staan, krachten te bundelen en samen nieuwe ingangen te zoeken. Om vervolgens van daaruit middels projecten zichtbaar zijn, 'te vinden zijn' voor het publiek. Niet alleen in het theater maar ook in de kroeg, op de camping en op 't plein zodat het de normaalste zaak van de wereld is. Het plein komt zo in het theater en het theater in de kroeg, de kroeg in de huiskamer en vice versa. Liefst zo vanzelfsprekend mogelijk.

De voorstellingen binnen **Kammerspiele2021** zijn dynamisch van opzet zodat ze mee kunnen groeien met versoepelingen en post-corona van betekenis blijven en eventueel snel geschikt te maken zijn voor een groter publiek in de openbare ruimte.

- Interconnectiviteit (binnen en buiten de sector zoekt men elkaar op)

Binnen **Kammerspiele2021** kunnen we concrete samenwerkingsverbanden herkennen met o.a. :

- de Toneel Vakschool Rotterdam
- de ATKA (Amsterdamse hogeschool voor de kunst)
- Theatercollectief De vrouwen van Wanten
- Schauspielbaus Bochum
- Theater Rotterdam
- LOS, grafisch ontwerp bureau
- M.C.M. agency

Wijze van verwerving van inkomsten

De stichting heeft niet tot doel het maken van winst. De inkomsten zullen onder andere bestaan uit subsidie van de gemeente en het Fonds voor de Podiumkunsten. Daarnaast zullen de inkomsten bestaan uit kaartverkoop bij voorstellingen. Tot slot hoopt de stichting bijdragen van donateurs te ontvangen.

Stichting Altstadt Rotterdam streeft er naar om de tickets voor voorstellingen/projecten zo laag mogelijk te houden, om op deze manier een zo groot en breed mogelijk publiek te kunnen bereiken.

Beheer en besteding van vermogen

- Het vermogen en de inkomsten en uitgaven van Stichting Altstadt Rotterdam staan geheel ten dienst aan de doelstellingen van de stichting;
- De medewerkers van de stichting worden betaald overeenkomstig in de sector gebruikelijk is;
- Een bestuurder mag niet over het vermogen van de stichting beschikken alsof het zijn eigen vermogen is. Een bestuurder mag daarom geen meerderheid van zeggenschap hebben over het vermogen;
- Stichting Altstadt Rotterdam houdt niet meer vermogen aan dan redelijkerwijs nodig is om de continuïteit van de werkzaamheden te waarborgen en slechte jaren door te komen. Daarnaast is het vermogen nodig om het doel van de stichting te realiseren en komen de gelden voort uit het doel van de stichting;
- Bij aanvang van een project wordt er een begroting opgesteld en wordt goed inzichtelijk gemaakt hoeveel inkomsten er nodig zijn om het project te kunnen realiseren;
- Ieder jaar wordt er een jaarrekening opgesteld die wordt gepubliceerd volgens de ANBI-regels.

Organisatie Altstadt Rotterdam

Bestuur:

- Voorzitter: J.E.W.M. de Brauw
- Secretaris: D. van den Berg
- Penningmeester: D. Molenaar

Fair Practice Code & Governance Code Cultuur

Stichting Altstadt Rotterdam heft oog voor de Fair Practice Code voor de culturele en creatieve sector en probeert een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de posities van kunstenaars/acteurs/ theatermakers.

Daarnaast houdt Stichting Altstadt Rotterdam zowel bij haar acteurs als bij de programmering rekening met de Code Diversiteit & Inclusie. Op deze manier wil de stichting ervoor zorgen dat iedereen zich aangetrokken voelt tot de programmering en de diversiteit van de samenleving hierin zijn weerslag vindt.

Tot slot wordt er rekening gehouden met de Governance Code Cultuur voor een goed bestuur van de Stichting Altstadt Rotterdam.